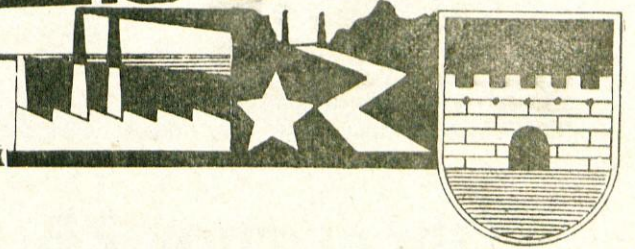

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, četrtek 1. aprila 1954

Štev. 7

Med prvimi so izvolili Delavski svet

Na volitvah 23. marca so člani kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču izvolili novi DS. Kakor običajno so tudi letos sindikalni odborniki temeljito pomagali, da so bile priprave za volitve čim bolj opravljene. Vsa tehnična opravila je opravil stari DS po svojih komisijah, za sestavo kandidatne liste pa je poskrbela sindikalna podružnica. Bolj kot kdaj koli se celotni delovni kolektiv zaveda, da je uspešno delovanje podjetja največ odvisno od dobrega delavskega sveta. Sestava kandidatne liste je bila skrbno pripravljena ter so o vsakem kandidatu razpravljali na sestankih po obratih, katere so vo-

dili člani sindikalnega odbora in člani dosedanjega DS. Na teh sestankih so bili člani kolektiva seznanjeni z delom dosedanjih članov DS, z načeli samoupravljanja in s praktičnimi vprašanji, s katerimi se je bavil delavski svet. V novi DS je bilo izvoljenih 28 moških in 17 žensk, skupaj 45 kandidatov, ki so sorazmerno razdeljeni po obratih, kar bo precej olajšalo delo DS. Pohvalno je tudi, da je izvoljenih več žena kot kdaj koli prej in se bodo žene lahko uveljavile na področju delavskega upravljanja.

Želimo, da bi imel novoizvoljeni DS veliko uspehov pri izvrševanju poverjenih mu nalog.

Ni jim žal truda za nadaljnji napredek

Delovni kolektiv tovarne čevljev „Ljubelj“ je dne 27. marca v jutranjih urah prihajal na okrašeno volišče ter izvolil po sindikalni liniji predlagane kandidate in socialistične upravljavce podjetja v novi 17 članski delavski svet. Volitev se je udeležilo 100% članov, kar kaže, da člani delovnega kolektiva popolnoma razumejo svojo izbojevano pridobitev. Z večino glasov je bil ponovno izvoljen stari predsednik del. sveta. Volitve so bile dobro pripravljene, tako da so potekale v najlepšem redu in bile zaključene v 3 urah.

Čas beži tako, da je leto dni zelo kratka doba za obračun dela. Malo je delavskih svetov v tržiških tovarnah, ki ne bi imeli raznih težkoč in mesoglasij med poedinimi člani kolektiva. Prehrojena pot našega del. sveta priča, da prejšnji člani del. sveta niso znali čuvati svojih zakonitih pravic. Glavni vzrok nesoglasij je bil v tem, ker ni bilo dobre povezave med sindikatom in del. svetom. Zaradi tega člani kolektiva ni-

so bili dovolj obveščeni o delu delavskega sveta, niti niso vedeli, kaj se je razpravljalo na zasedanju. Svoje sklepe in poročila so objavljali na vidnih mestih, toda to je le formalnost, kajti papir, če je še tako lepo popisan, ne zaleže za živo besedo. Seveda pod temi pogoji ne morejo delavci uveljaviti svojih želja in predlogov.

Nima pomena, da se spuščamo še globlje, ker upamo, da bo novi delavski svet vse to odpravil in pritegnil vse ostale k sodelovanju v delavskem upravljanju. Upamo, da bo v kratkem še zasedal stari delavski svet, ki bo obravnaval zaključni račun preteklega leta. Računamo, da bo pri tej debati sodeloval celotni kolektiv ter dal dobre predloge za nadaljnje delo, tako da bo novi delavski svet lahko prijel za delo. Novi delavski svet pa bo moral vse napeke odpraviti. Mi pa želimo, da bi podjetje dobro uspevalo, kar bi koristilo nam in vsej socialistični družbi, kateri smo za svoje delo tudi odgovorni.

Letna konferenca Krajevne sveta je za nami

V soboto, 20. marca je bila v novem kulturnem domu letna konferenca Krajevne sveta, katere se je udeležilo 112 delegatov iz vseh sindikalnih podružnic, tajnik Republiškega sindikal-

nega sveta tov. Borc Mavricij in tajnik Okrajnega sindikalnega sveta tov. Majdič.

Iz podanih poročil tov. predsednika in tov. tajnika je bila razvidna celotna

dejavnost sindikalnih podružnic kakor tudi Krajevne sveta. Ugotavljamo, da sindikalne podružnice še niso opravilno doumele vsebino njihovega dela in posvečajo preveč pažnje reševanju nekaterih osebnih zadev in vse pre malo vprašanju delavskega upravljanja in politične vzgoje članstva. Sindikalni odborniki bi morali dajati smer družbenemu življenju kolektiva in po socialističnih načelih ocenjevati, kaj je družbi koristno in kaj škodljivo. Razprava, ki se je na podlagi poročil razvila, je prinesla precej pametnih predlogov, ki jih bo novo izvoljeni plenum vsekakor mora upoštevati. V razpravi se je oglasil k besedi tudi tov. Borc. Sindikalne odbornike je opozoril, kakšno stališče naj zavzamejo po kolektivih pri odpustih delovne sile in podobno. Dejal je: Ni cilj obravnavati človeka tako, koliko jih bomo odpustili, temveč je bolj potrebno, da sindikalne organizacije skupno z DS razpravljajo, kaj bodo našli v kolektivu, da bodo te ljudi zaposlili, da se bo proizvodnja povečala, kajti le s povečevanjem proizvodnje se bo dvignil naš življenjski nivo. Vedno in povsod naj bo glavno vprašanje človek, potem šele ostalo. Vsakdo, ki o teh stvareh odloča, naj se zamisli v to, kako bi bilo, če bi bil sam na tem, da izgubi službo. Nadalje je opozoril sindikalne odbornike na skrb sindikatov za nezaposleno mladino, ki je je dovolj in obstoji največja nevarnost, da taka mladina krene na kriva pota.

Izvoljen je bil novi plenum Krajevne sveta, ki šteje 23 članov, in bo moral vložiti precej truda, da bo kos nalogam, ki stoje pred njim.

Titova planinska štafeta

Titova planinska štafeta jugoslovanskih planincev, ki se je začela letos dne 1. februarja na Titovem vrhu (2747 m) na Šar planini v Makedoniji, je dne 25. marca prispela v Slovenijo, kjer so na Snežniku (1796 m) nad Ilirsko Bistrico prevzeli slovenski planinci štafetno palico od Hrvatov. Po slovenski zemlji gre štafeta 13 dni, in sicer proti Postojni, Blegašu, Kranju, po Savinjskih Alpah, mimo Gornjega gradu, v Trbovlje, Celje, na Boč in Ravno goro (677 m) blizu Varaždina, kjer jo bodo zopet prevzeli Hrvati (7. aprila).

Ker štafeta zaradi odmerjenega časa ne more zajeti vseh gora in krajev, ki so značilni za planinstvo, se glavni štafeti v Sloveniji pridružujejo — a) na Blegašu primorska štafeta iz Trsta, b)

v Kranju gorenjska z Jalovca (2633 m) v Julijskih Alpah, c) na Boču koroška s Pece (2124 m).

Gorenjska štafeta je krenila z Jalovca dne 26. marca dopoldne. V Dragi pri Begunjah so jo prevzeli Tržičani ob grobovih talcev. V Tržiču so štafeto slovesno sprejeli v nedeljo opoldne pred občino na Trgu svobode, nakar so jo v Križah prevzeli Križani do Kranja.

Občni zbor ZB v Tržiču

Občni zbor ZB v Tržiču, ki je bil dne 27. 3. 1954 v dvorani Svobode, je bil polnoštevilno obiskan, tako kot še do danes noben sestanek. Pohvale vredna je tradicionalna zavest članov ZB, ki se še vedno čutijo moralno odgovorne za krepitev delovnega in obrambnega dviga moči naše socialistične domovine. Sestanek je potekal ekspeditivno. Na podana poročila dosedanjega odbora ZB se je razvila široka in živahna diskusija. Posamezni člani so iznašali problematiko celotne organizacije in posameznih pododborov.

Aktivnost pododborov in odbora samega se kaže predvsem v tem, da se ohranijo spomini na našo herojsko ljudsko revolucijo. Proučujejo se gmotne možnosti za postavitev spomenikov, spominskih plošč, ureditev taborišča in očuvanje že stoječih spomenikov. Tako je pododbor taborišča Puterhof že organiziral iniciativni odbor za pripravo terena, kjer naj bi stal spomenik 15 padlim Korošcem. Ker je finančno vpraša-

Povsod, kjer nosijo planinci štafeto palico, naše ljudstvo nosilce počasti in s tem izraža svojo ljubezen do svojega ljubljenelega voditelja maršala Tita. Lahko rečemo, da kraji v tem tekmujejo med seboj, a v štafeti sodelujejo odrasli in mladina.

Planinski pozdrav maršalu Titu k njegovemu 62-temu rojstnemu dnevu!

nje tega okoliša precej slabo, so tamkajšnji kmetje pripravljene dati les izven plana in v zvezi s tem prositi oblast, naj v tem pogledu skuša razumeti njihovo pripravljenost. Razpravljalo se je o ureditvi internacionalnega taborišča pod Ljubeljem. Iniciativni odbor je povezan z Republiškim odborom ZB in Turističnim društvom v Tržiču. Apelira se na pododbor ZB Podljubelj, naj vsestransko pomaga, ker je tamkajšnjemu prebivalstvu najbolj znana situacija taborišča. V zvezi s postavitvijo spomenika v Tržiču so dela že v teku. Idejni osnutek bo v doglednem času dan v pretes celotnemu tržiškemu prebivalstvu. Tržičani bodo sami odločili, kje naj stoji spomenik in kakšen bo.

Razgovor je prinesel določene pripombe glede čuvanja že stoječih spomenikov. Omeniti je treba Albina Zupana, katerega je članstvo s splošnim aplavzom izključilo iz vrst ZB zaradi pohlepnosti po koščku zemlje, kjer stoji spomenik. To zemljo je njegov oče po-

daril organizaciji ZB iz moralne zavednosti, ker je tudi on žrtvoval sina, katerega ime je vklesano v spomenik. Člani ZB smatrajo za potrebno, da se izključi iz vrst ZKJ in obenem naprošajo oblast, da uredi vse potrebno glede te zemlje.

Veliko pozornost je članstvo posvetilo partizanskim sirotam in otrokom borcev. Moralna dolžnost vsega članstva, kakor tudi posameznikov je, da s svojimi močmi pomagajo pri vzgoji, skrbništvu in delovni zaposlitvi le-teh. Enako so dolžna podjetja in ustanove, da skrbijo za pravilno zaposlitev partizanskih borcev in tistih, ki so podpirali NOV.

Tudi v pogledu uvajanja partizanskih sirot in otrok v poklice bo treba resno misliti, ker so le-ti prepuščeni v veliki meri sami sebi. Sklep občnega zbora je bil tudi, da se za partizanske otroke organizira brezplačno tritedensko taborjenje, obenem pa, da se pet zdravstveno slabih aktivistov, ki niso socialno zavarovani, pošlje na klimatsko zdravljenje.

Nadalje se je razpravljalo o vsestranskem zbiranju zgodovinskega materiala, tako materialnega, pismenega ali ustnega za ureditev tržiškega muzeja NOV.

Prisotni člani ZB niso pozabili na izdajstvo in bratsko klanje iz časa NOV, ki ga je povzročil v tržiški okolici izdajalec Alojz Perne, katerega so organi javne varnosti pred nedavnim aretirali na našem ozemlju. Splošni sklep je, naj se razprava vrši v Kranju javno in da se najstrože kaznuje. Poziva se celotno prebivalstvo, da v tej zvezi zbere čim

13 Vrnitev v človeštvo

Naši rešeni, a vendar še ne osvobojeni rojaki so v taborišču Dachau željno hrepeneli po vrnitvi v osvobodeno domovino, po vrnitvi v človeštvo. Dach. poročevalce je postal dnevnik, ki je prinašal razne vesti iz zunanjega „starega sveta“, zlasti politične vesti iz domovine. Z raznimi članki o grozotah dachauškega in nekaterih drugih taborišč nam je bilo marsikaj odkrito, o čemer prej, ko smo bili še „Häftlingi“ nismo mogli zvedeti. Uredništvo in uprava Dach. poročevalca sta bila v 31. baraki, ki so jo ob mojem odhodu iz taborišča šele gradili, ki pa je pozneje služila v prostištvske namene presiti taboriščni hierarhiji.

Evakuacija taborišča se je pričela šele v drugi polovici maja 1945. Začele so odhajati manjše skupine, pripravljali se je večji transport Francozov, poslavljali so se Čehi itd. Najbolj se je zavlekla vrnitev Jugoslovancev. Tov. Laibacher piše v svojem dnevniku, da jih je najbolj razburila vest, da se bodo morali vsi Jugoslovanci preseliti v neko zapuščeno kasarno v Schleissheimu pri Dachau, kar se pa ni zgodilo. Narodni odbor je namreč storil potrebne korake, da se tovariši, ki so se že preselili, brez odlašanja vrnejo. Dne 21. maja so imeli jugoslovanski miting, na katerem je bilo izrečenih mnogo želja glede vrnitve v domovino, protesti zoper poslabšano prehrano itd. Jugoslovanci, okrog 3000 po številu, so se čutili vidno zapostav-

ljene. Končno so jim obljubili, da se bodo vračali od 29. maja dalje. Mednarodni Rdeči križ je začel pošiljati v Dachau 5—7 kg težke pakete, katere so zelo pogosto prejeli Poljaki in drugi narodi, le naši so bili tudi v tem oziru zapostavljeni. Končno jim je bilo vendarle razglašeno, da se bo izvršila vrnitev Jugoslovancev v domovino zaradi oddaljenosti v dneh 5., 7., in 9. VI. 1945. To vest so naši rojaki radostno sprejeli. Hrana je postajala vsak dan boljša. V tem pričakovanju ter hrepenenju po domovini in veselem snidenju s svojci so naši rojaki preživljali zadnje dni v taborišču. Za sprehajališče itd. jim je bil odprt tudi „Wildpark“ poleg taborišča, zadaj za bivšo zajčerejo, kamor so smeli prej samo SSovci.

Dne 13. maja, to je že pred začetkom evakuacije taborišča, je bila mednarodna svečanost v počastitev spomina umrlih na že omenjenem skupnem grobu med železniško progo München—Ingolstadt in vasjo Prittelbach, kjer na položnem griču počiva okoli 10.000 skoraj samo s kožo prevlečenih okostnjakov. Tja so se podali zastopniki ameriške vojske, od vsakega narodnega odbora v taborišču po dva zastopnika ter skupina novinarjev. Pogrebne obrede je najprej opravil ameriški židovski, za njim poljski katoliški in nato še dva ameriška vojna kurata.

V slovo od naših, jugoslovanskih mrtvih rojakov se je vršila spominska svečanost v kapelici na bloku 26 dne 3. junija. Žalne obrede so opravili Fr. Hra-

stelj, Milutin Stojanovič, Stevan Maletič in Rado Jerin. Blagoslovljen je bil venec iz bodeče žice, ki je bila vzeta iz ograje okrog taborišča, prepleten s trnjem in zelenjem ter okrašen z jugoslovansko zastavo. Fr. Hrstelj je imel lep nagovor, v katerem je omenil, da bomo ta venec ponесли domov mrtvim v spomin, nam vsem pa v opomin. Vsa naša ljubljena Jugoslavija je v trnje ovita, s katerim so hoteli naš narod zadušiti. Žica je pretrgana, pot v življenje odprta. Naj ne bo več trnja sporov med narodi Jugoslavije! Bodimo na straži, da nam ne bo nihče več za našimi mejami spletel trnovega venca! Ta naš sklep bodi kot cvet, ki ga pririmo na ta mučeniški venec. Slovenski pevski zbor je zapel žalostinko „Oj Doberdob“. Nato so ob obilni udeležbi naših rojakov nesli venec na zborni trg ter ga pritrdili na velik križ. S tem je bila ganljiva slovesnost zaključena.

Prvi transport, vrnitev naših rojakov v domovino, je odšel v torek, 5., drugi v četrtek, 7., tretji v soboto, 9. junija 1945. Zjutraj ob 5. uri so zasedli pripravljene avtomobile pred SS kasarnami dachauškega taborišča ter po dolgem pričakovanju zapustili ta žalostni kraj trpljenja. Vozili so se skozi Allach, München, Garmisch, Partenkirchen, Matri, Iselberg, Innsbruck, Brenner, Franzensfeste. Pred Brixenom so zavili v Pustriško dolino skozi Toblach, Lienz, Beljak, Trbiž, Jesenice, v Ljubljano, kjer so bili po vrnitvi v človeštvo navdušeno sprejeti v osvobodjeni domovini.

več dokaznega materiala o njegovih zločinih. O tem je bila poslana Okrožnemu sodišču resolucija. Letošnji občni zbor je pokazal široko aktivnost odbora, pododbora in celotnega članstva, saj je obravnaval vse tiste probleme, ki so tej organizaciji najbližji.

V novi odbor so bili izvoljeni najaktivnejši člani, med njimi dosedanji predsednik Franc Jagodic, ki bo tudi v tem letu vodil organizacijo, Vido Drobnič, Štefka Miškec, Vlado Peraič, Miha Karo, Ivanka Mašič, Jože Šilar, Jože Roblek, Peter Uzar, Franc Nemeč, Janko Dobro, Ivan Valjavec in Tomaž Šmid. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Draga Dornik, Tomaž Šparovec in Mirko Brejc.

Prepričani smo, da bo tudi novi odbor tako dosledno izpolnjeval vse obveznosti do organizacije ter čuval vse tradicije ljudske revolucije in vsestransko pomagal v tesni povezavi z vsemi množičnimi organizacijami, društvi ter ljudsko oblastjo pri dvigu našega socialističnega razvoja.

ZA ALOJZA PERNETA ZAHTEVAMO NAJSTROŽJO KAZEN

Okrožnemu sodišču

Ljubljana

Člani Zveze borcev NOV s področja Tržiča, zbrani na svojem rednem občnem zboru, smo obravnavali zadevo vojne zločinca in izdajalca Alojza Perneteta, katerega so organi javne varnosti pred kratkim aretirali na našem ozemlju.

Hitler je govoril

Že omenjeni mojster Selzle mi je pripovedoval, da je Hitler našel v Münchenu nekaj enako mislečih tovarišev, ki so potem osnovali NSDAP ter Hitlerju poverili vodstvo stranke zato, ker je bil rojen meseca aprila. Verovali so namreč, da imajo ljudje, rojeni v aprilu, neko izredno sposobnost vladanja. Kako je on kot vodja poučeval svoj ožji krog, kako bo kot šahovske figure predstavljaj uporne narode, jim vtisnil pečat podložništva, svoji stranki pa vodilno vlogo kar za bodoča stoletja, o tem nam govore njegove izjave, katere je napisal Hermann Rauschning, njegov sodelavec kot senator v GdanSKU, v brošuri „Hitler je govoril“.

1. Vojna je najbolj naravno stanje človeka. Naša premoč bo ogromna. Slovan se ne bodo nikoli razumeli na zračno vojno.

2. Biti moramo kruti. Uničil bom telesno zdravje sovražnikov. Vojna z bacili ima bodočnost. Vsa sredstva mi bodo dobrodošla. Vojna sem jaz.

3. Čisti tip nordijskega Nemca. Novo nemško plemstvo bo plemenita vrsta v pravem pomenu besede. Največja nevarnost za veliko belo nordijsko raso je v neizmerni plodovitosti Slovanov. Brez uvedbe modernega suženjstva ni mogoč razvoj človeške kulture. Plodna zemlja mora biti v naših rokah.

4. Presadil bom Čeha v Sibirijo, Slovence na ruske stepe itd. Pravo gospodarstvo je le tam, kjer je pravo podložništvo. Neenakost med ljudmi je treba

Ker je omenjeni doma iz tržiškega okoliša ter je prav na tem območju izvršil največ zločinov in prelitja krvi zavednih Slovencev, zahtevamo, da se javna razprava vrši v Kranju. Naši ljudje imajo še danes pred očmi živo sliko

njegovih grozodejstev in zato zahtevamo, da ga najstrože kaznuje.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Člani Zveze borcev
v Tržiču

Iz organizacije ZB NOV v Lešah

Skoro bo minilo leto dni od postavitve spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja v Lešah in okoliških vaseh. Spomenik stoji sredi vasi, na križišču poti in je viden od vseh strani. To zemljišče, veliko cca 4 m², je last Jožeta Zupana, ki je pred člani odbora ZB Leše, ob priliki, ko smo ga vprašali za prostor, takole izjavil: „Ker nisem mogel dati posestva sinu, ki sem ga imel najrajši, mu dam ta košček zemlje, kjer naj stoji spomenik.“ Oče umrlega partizana in gospodar srednje velikega posestva je tako odločil in ob odkritju spomenika smo se javno zahvalili dobremu očetu. Vsi sorodniki te družine, ki jih v Lešah ni malo, so se z očetom popolnoma strinjali, le njegov drugi sin in žena Micka sta bila proti. No, pa kljub temu smo se pogovorili in kazalo je, da je vse v redu. Toda zmotili smo se! Lakomnež oziroma skopuh, kot ga lahko imenujemo, noče mirovati.

„Škoda je vrtička! Kje bom sadil sadike, samo ta kos zemlje imam pri hiši. Zakaj spomenika niste postavili na pokopališče ali pred farovško češnjo?“ To in še marsikaj izjavljata Albin in žena, ker jima še vedno žilica

ne da miru. Ni se mogoče z njima pogovoriti, zato naj javnost zve za vso stvar. Prav sedaj gre za ureditev ograje okrog spomenika in čas je, da se odnosi do tega koščka zemlje pravno uredi. Mi takrat nismo napisali ničesar, ker gre pravzaprav za malenkost in ker je oče in vse sorodstvo enodušno izjavilo svoje misli in zemljo prostovoljno odstopilo spomeniku. Nihče od nas ni pričakoval, da bo Albin tako grd in skrajno egoistično zahteval nekaj nemogočega. Pred tremi dnevi je izjavil, da bi on lahko vzdal spominsko ploščo na zid hiše, vrtiček bi mu pa le ostal.

Ne posegamo v družinske razmere, tuda tu gre za nespoštovanje, celo za slabo hrano starim ljudem. Očividec nam je povedal, kako sta Albin in njegova žena posnemala sladko mleko, ki je pripadalo staršem, iz njega vzela vso maščobo, le vodo sta dobila starčka. Vsem pa je znano, da sta vse svoje življenje garala na gruntu, katerega naslednji gospodar bo postal Albin. Oče je jokal nad početjem svojega sina, zato naj bo temu konec in vpliv družbe tako močan, da bodo korenine egoizma začele hrometi. Žalostno je to, da je Albin član ZKS,

poglobiti in napraviti iz nje zakon. Nobenemu narodu ne bom dal oz. priznal enake pravice napram nemškemu. Nemški narod je poklican, da svet razred gospodarjev.

5. Vere nimajo bodočnosti. Izkoreninil bom krščanstvo iz Nemčije. Mi smo cerkev, častili bomo kri nemškega naroda.

6. Mi smo in hočemo biti barbari. Biti moramo trdi, brez humanosti. Vcepiti moramo strah pred gospodarjevo pestjo.

7. Ne bom se dal omečiti, Avstrija je prežidovska, Dunaj ni več nemško mesto.

8. Uživajte in bogatite! Imamo pravico misliti na sebe.

9. Vse pogodbe imajo samo začasno vrednost. Držimo se jih samo, dokler se nam zdi potrebno.

10. Izkrcal se bom v Angliji. Francija in Anglija ne bosta nikoli vodili skupne vojne proti nam.

11. Balkanske države bodo v zvezi Nemškega imperija. Nobeni teh držav ne bom dal kakšnih pravic na človeški podlagi. Mi smo edini narod, ki ga je Previdnost izbrala, da vtisne pečat bodočim stoletjem.

12. Glavna naroda naše politike je v tem, da z vsemi sredstvi zaustavi naraščanje Slovanov. Mi imamo že preveč slovanske krvi v žilah. Imamo nalogo, da osnujemo posebno tehniko razseljevanja. Uničil bom milijone ljudi nižjih ras, ki se plodijo kot mrčes.

13. Mi smo od Boga izvoljeno ljudstvo, ki bo vladalo vsej zemlji. Iz nemštva je treba narediti udarno četo. Nemci naj bodo v vsaki državi na važnih mestih. V vsaki državi moramo imeti 2 organizaciji, eno lojalno, drugo revolucionarno, katerih naloga je boj za svetovno nadvlado Nemčije.

14. Vlada je vsiljevanje volje močnejšega. Sfanatiziral sem množico, da napravim iz nje orodje svoje politike.

15. Osnovati mislim novo versko bratovščino. Vzgojil bom mladino, pred katero se bo tresel svet. Gospodovalno in kruto mladino brez nežnosti. Ne priznam nobenega naravnega zakona. Vodim politiko sile in kartoteko vseh vplivnih in nam nasprotnih ljudi v vseh državah.

S takimi in podobnimi gesli je Hitler vzgajal svoj ožji politični krog, Göring, Himmlerja in druge. Po demokratični lestvi je prišel l. 1933 na oblast, ukinil demokracijo s krvjo lastnih rojakov, ki so se temu upirali. Sledili so nadaljnji dogodki, 2. svetovna vojna in ko je l. 1941 šlo tudi nam za biti ali nebiti, smo zaklicali: Hitler, stoj!, tu smo mi, čeprav najmanjši izmed slovanskih narodov. Sledile so borbe, preseljevanja, streljanje talcev, trpljenje in umiranje tisočev naših ljudi po taboriščih pod Himmlerjevo knuto, kakor sem jih bežno opisal v člankih „Ko nisem bil človek“ in „Vrnitev v človeštvo“.

Konec prihodnjič.

bil odbornik KLO, pa tako slabo razume potrebe današnjega časa. Občinska letna skupščina ZB v Trziču je na predlog predsednika Franca Jagodica skle-

nila enodušno, da ga izključijo iz organizacije ZB NOV in to v časopisju objavi.

Mrtvilo in dejavnost množičnih organizacij v Puterhofu

Najbolj delavna med množičnimi organizacijami je sindikalna podružnica gozdnih delavcev, ki ima nesebično moralno in materialno oporo v gozdni upravi Puterhof.

Že pred leti so uredili prostor za baličanje in nabavili radioaparata, lani pa so kupili dobro ohranjen biljard in začeli graditi kegljišče. Material je darovala Gozdna uprava. Vsa dela, razen gradnje, ki so jo plačali, pa so izvršili udarniško. Škoda le, da do zime ni bilo popolnoma pokrito in je del kegljišča še vedno brez strehe.

Mladinska organizacija je bila pred leti v Puterhofu dokaj močna in aktivna, po 1950. letu pa je popolnoma zamrla in še do pred kratkim sploh ni bilo znakov da obstoji. Januarja pa so sklicali mladinski sestanek, ki je bil polnoštevilen. Izvolili so nov odbor ter takoj začeli z ukom igre „Zanikrna trojica“. Premiera, ki je bila 28. februarja, je navzoče izredno navdušila. Režiral jo je tov. Primožič. Veseloigra je doživela dve ponovitvi, eno na domačem odru za proslavo naših žena, drugo v Križah, 7. marca. Igra je bila (po mnenju večine) ena najuspešnejših ustvaritev na puterhofskega odru. V programu so imeli še nekaj gostovanj, za katera pa ni gotovo, če bodo izvedena, kajti v Križah so so imeli naravnost žaljivo maloštevilen obisk, ki je kazal že na bojkot, kar ni posebno častno za Križane.

Socialistična zveza je izmed vseh organizacij najštevilnejša, v kateri so včlanjeni domala vsi prebivalci, žal pa je ena najbolj „zaspanih“. Socialistična zveza pri nas soloh ne služi namenu, ki ga ima — politični vzgoji prebivalcev,

Rod severne meje stopa v novo življenje

V nedeljo, 21. marca dopoldne je imela tržiška taborniška organizacija občni zbor, na katerem je pregledala svoje uspehe v preteklem letu in napravila načrt za svoj razmah in za svoje delo v letošnjem letu.

Da dosedANJI uspehi, kar zadeva popularizacijo te organizacije med tržiško mladino, niso bili zadovoljivi, je pokazala že pičla udeležba. Sicer je ob ustanovitvi rodu kazala naša mladina precejšnje zanimanje za taborništvo, ki pa se ni utrdilo, temveč v pretežni meri kar razblinilo. Od devetih vodov na primer, ki so bili osnovani na gimnaziji, ni takorekoč ostalo nič. Vzrok temu je deloma v pomanjkanju vodniškega kadra, deloma pa tudi drugod.

Vendar uspehov ne smemo meriti le po množičnosti, temveč v prvi vrsti po vzdušju, ki vlada v jedru organizacije. To pa je, kot je bilo jasno razbrati iz poročil rodovih funkcionarjev, prav čilo in zdravo. Uvodne načelne misli sta-

ker se aktivnejši člani izživljajo v drugih združenjih, SZDL pa zanemarjajo. Vsi sestanki zadnje čase, četudi so zelo redki, so bili zaradi premajhne udeležbe nesklepčni.

Tudi zveza žena je kljub nekaj izjemam neagilna, kar se vidi iz pripravljalnega sestanka za proslavo mednarodnega praznika naših žena, ki ga je obiskalo vsega 5 članic.

No, proslava je bila kljub temu dostojna in tudi zelo dobro obiskana.

Najprej so šolski otroci peli in deklamirali pod vodstvom tov. učitelja Dovžana, sledila je igra mladincev „Zanikrna trojica“, po igri pa je sindikalni pevski zbor zapel nekaj narodnih pesmi pod vodstvom tov. Primožiča.

Prosta zabava, ki je sledila, in srečolov sta zadržala večino udeležencev pozno v noč.

Pred kratkim je bil ustanovni zbor puterhofske podzveze ZB, ki je bil dobro obiskan. Sklenili smo, da postavimo spomenik padlim žrtvam NOV na njihovem grobu v Puterhofu ob pomoči SZDL. Odbor je takoj popisal vse prebivalce, ki izpolnjujejo pogoje za vpis v ZB in smo v nedeljo, 21. marca že prejeli značke in izkaznice. Obiskal nas je tudi tov. Jagodic, star znanec Puterhofskega odru, in tajnik ZB iz Trziča, katera so ljudje navdušeno pozdravili. Želimo, da nas kmalu zopet obiščeta.

Tudi zborov volivcev letos še ni bilo, zato upamo, da nam republiški in okr. poslanec ter obč. odbornik kmalu obrazložijo programe in odgovorijo na razna vprašanja, ki so v njihovi kompetenci.

rešine rodu Danila Robleka, zlasti pa poročila načelnika rodu Vilija Perka, načelnika voda Tigrov Milana Štucina ter načelnika najmlajšega voda, voda Mladih bobrov Grma so izzvenela tako toplo in prisrčno, da so morala poslušalca pritegniti in ga navdušiti za delo v tej plemeniti organizaciji. V tem zdravem jedru vidimo tudi poročstvo za bodoči razmah taborniške organizacije med tržiško mladino, bodisi delavsko, bodisi študirajočo.

Razprava, ki jo je vodil Milan Koprivnik in v katero je z bodrilnimi besedami posegel tudi zastopnik Zveze tabornikov major Zlatko Voglar, je nakazala dovolj dobrih prijemov za uspešno bodoče delo rodu. Treba je le, da vsi poklicani po vseh svojih močeh organizacijo podpremo, pa uspehi ne bodo izostali. Taborniška organizacija zaradi svojih vzvišenih smotrov to podporo tudi zasluži.

Kaj pa Rdeči križ?

Po številu članstva je Rdeči križ v Trziču precej močna množična organizacija. Omeniti pa je treba, da je članov nekaj manj kot lani. Vzrok je delno zvišana članarina od 24 din na 60 din letno, delno pa tudi še nimamo podatkov vseh naših terenskih pobiralcev.

Delo RK v Trziču je bilo v preteklem poslovnem letu uspešno, čeprav se le redko omenja v javnosti. Tudi tiskano poročilo o delu LOMO Trzič za l. 1953 ga žal ne omenja. Kot vse množične organizacije, bo polagal tudi RK svoj letni obračun na občnem zboru, ki bo v torek, 6. aprila ob 19. uri v Zdravstvenem domu.

Javno je nastopil RK v maju lani, ko je opozoril tržiške meščane z lepimi plakati na vidnih mestih, da se je pričel Protituberkulozni teden. Pozval jih je, naj brez godrnjanja in nevolje plačajo 2 din več, v trgovinah, mesarijah itd. Prispevek je bil namenjen za zatiranje hude bolezni — tuberkuloze.

V juliju je RK po svojih vnetih aktivistih organiziral in izpeljal krvodajalsko akcijo, ki je prav dobro uspela in bila deležna zasluženega priznanja.

V tednu RK v oktobru pa so zopet plakati z lepimi slikami iz delokroga RK vljudno opozarjali sedanje in bodoče člane na važno delo, ki ga RK opravlja. Tudi v tem tednu so vsepovsod pobirali prispevke, namenjene za delo RK. Prispevki so bili zadovoljivi, zato toplja zahvala uvidevnim darovalcem.

Razni dobrotniki iz Amerike so poslali FLRJ precej različnih starih oblek. Tudi Trzič je dobil nekaj te pošiljke. Seveda smo mogli upoštevati le najbolj nujne primere.

Da spregovorimo še nekaj o bodočih nalogah RK!

Naloge RK se večajo. Na podeželju in v podjetjih, kjer ni zdravnika pri roki, mora obvezno RK nuditi prvo pomoč. RK je prvi poklican, da širi zdravstveno vzgojo, vodi borbo proti tuberkulozi, težki socialni bolezni, organizira krvodajalstvo na terenu, vodi in organizira asanacijsko delo (skrb za zdravo pitno vodo na deželi, ureditev kanalizacije itd.). Na deželi skrbi RK za pravilno nego bolnikov. Bori se tudi proti največjemu sovražniku ljudstva — alkoholizmu. V okviru možnosti in sredstev skrbi za socialno, telesno in duševno obolele osebe. V delo RK je pritegnjena tudi mladina v svojih Podmladkih RK, ki pridno delujejo na vseh šolah.

Cilji so veliki, naloge znane. Ne odrekajte našim pobiralcem članarine, pomagajte nam, da bomo zdravi in kreпки zgradili lepšo bodočnost v socialistični domovini!

Gornje vabilo velja vsem, posebej pa še zdravstvenim delavcem našega mesta, ki žal ne zavzemajo v zadovoljivem številu važnih mest v tej organizaciji.

Kaj naj bi še storili za olepšavo mesta

Prebivalci Šolske ulice smo prav veselili, da je dobila šola in hiše, ki so njej nasprotni, novo in svetlo lice. Odstranjen je bila tudi lesena pregrada, ki je rezala šolsko poslopje na dva dela in ji jemala svetlobo. Če pa zdaj pogledamo najbližjo okolico, vidimo prav grd nered, ki tudi mladini, ki naj se vzgaja v redu in čistoči, ni v pobudo. Kadar nogometno društvo prireja tekme, nanosijo skupaj razne drogove in lesene podstavke, da zagrade svoj prostor. Razumljivo je, da se morajo nekake zagraditi in pobirati vstopnino. Ni pa prav, da po tekmi puste nekaj gradiva kar na cesti, nekaj pa ga prislonijo k šoli, tako da je prihodnjič spet hitro pri roki. Tu bo treba nekaj ukreniti. Morda bi se napravili dve zložljivi ograji iz lahkih, letev, ki bi se postavljali, kadar bi bile tekme, in se potem spravili.

Da je nered še večji, so poskrbeli lanskoletni delavci, ki so pustili razne posode od beleža kar tu prezimovati in so tu še sedaj.

Najbolj pa bi bilo želeli, da se kdo zavzame za vodnjak, ki stoji tu že dolgo v slabem stanju. Povsod so zdaj ulice suhe, le pred šolo, kamor prihaja toliko otrok, je ulica vedno mokra. Gotovo ne bi bili stroški preveliki za to popravilo.

Končno bi izrazili še skromno željo vseh tu stanujočih, ki po večini nimajo doma razen stanovanja nobenega prostorčka, kjer bi lahko posedeli na zraku in soncu, in prinašajo svoje stolčke od doma, da lahko posede kje blizu doma. Želeli bi, da bi po možnosti tudi tu postavili kako klop. Najprimernejši prostor zanjo bi bil pod desnim kostanjem, kjer je sončno ves dan. Hlodi, ki so sedaj tam zloženi, bi prav lahko našli tudi niže doli svoje mesto.

Če bi vse to uredili, ne bi ustregli samo tukajšnjim stanovalcem, temveč bi nudili prijeten videz tudi številnim ljudem, ki prihajajo sem bodisi na tekme ali druge prireditve.

Stanovalka iz Šolske ulice.

veleblagovnica
Na.ma
LJUBLJANA

Pomladna revija 54

BO V TRŽIČU DNE 1. APRILA OB 17. IN 20. URI V MESTNEM KINU
Nagradno žrebanje modelov oblek in plaščev!

Varujmo gozdove!

Tudi v Trziču prihaja pomlad. V prisojnih legah je že popolnoma izginil sneg. Le na severnih pobočjih se še vidijo zadnje lise, a močna odjuga in toplo spomladansko sonce ga bosta tudi tam pobrala. Ob potokih že najdeš vrbove mačice, in na južnih bregovih pogledujejo iz trave rumene trobentice. Popje listnatega drevja je napeto in čaka samo še toplega daha pomladi, da se razsuje v nežno mehko listje.

Da, pomlad prihaja! In z njo prve možnosti požarov v gozdu. Če pogledamo tri leta nazaj, vidimo, da se je število požarov občutno zmanjšalo, posebno z ozirom na zajete površine. V tem času smo imeli tri manjše požare in sicer pod Bistriško planino, na Pirmancah in v Pristavi. Vse te požare smo s hitrimi ukrepi brž omejili. Zahvala in

priznanje gre seveda Prostovoljnemu gasil. društvu v Trziču, LM in vsem uvidevnim ljudem, ki so ob tej priliki pomagali pri gašenju.

Prva dva požara so verjetno zanetili otroci. Požar v Pristavi pa je povzročila lokomotiva in to ne prvič! Čas bi že bil, da bi za lokomotive nabavili dobre iskrolovce, kar zakon tudi zahteva.

Ker bi bilo zaželeno, da v letu 1954 ne bi imeli nobenega požara, naprošamo učiteljstvo, da v šoli otroke o tem pouči. Naloga staršev pa je, da vzgojno vplivamo na svoje otroke. Le na ta način bomo lahko očuvali gozdove pred kakršnokoli škodo.

Če hodiš po gozdovih v okolici Trziča, lahko vidiš mnogo napisnih desk. Tudi te napise naj ljudje upoštevajo in ne delajo škode z lomljenjem in sekanjem

borov in macesnov. V teh ozirih največ trpijo Pirmance in Ročevnica, ker se tam nabere največ zelenja za okras stanovanj. Posebno pereče je vprašanje Pirmanc. Mnogi požari iz prejšnjih let so popolnoma uničili že tako slaba tla. Gozdna uprava se trudi, da izboljša slabo stanje tega gozdnega predela. To pa bo dosegla takrat, ko bodo tudi ljudje uvideli to potrebo.

Lep je trziški kot, še lepši pa bo takrat, ko bo v popolnem okviru zelenega gozda!

NAROČNIKOM!

Z današnjo številko pošiljamo položnico vsem tistim naročnikom, ki so v zaostanku s plačilom naročnine.

Prosimo, da naročnino poravnajo, ker jim sicer zaradi visokih stroškov, kate-re imamo z izdajanjem lista, ne moremo lista več dostavljati.

Uprava Trziškega vestnika

Vzgojni problemi**STRAHOVI**

— Ne vem, zakaj je postal moj otrok tako boječ, mi je zadnjič potožila neka mlada mama. — Še pred kratkim se je vsakomur nasmehnil, tudi nasproti nepoznanim stegnil roki ali jim stekel nasproti. Sedaj je pa tako plašen, da bi se samo skrival. Če se mu le kdo približa, že joče...

Boste rekli, da je vsak moj članek samo večno očitanje. Pa pomislimo malo, kako je s tem otročičkom!

Bil je zaupljiv — sedaj ni več. Bil je vesel — sedaj joče. Zakaj? Ker smo ga strašili!

Kolikokrat slišimo: „Če ne boš priden, bo prišel parkelj in te odnesel!“ „Če ne boš ubogal, te bo vzel dimnikar!“

Poznala sem mater, ki si je izmislila strašno „Torkljo“. Ta pošast je samo čakala, da odnese njeno punčko, ker ni marala jesti.

Stanovanje je bilo v prvem nadstropju. Kuhinjsko okno je gledalo na dvorišče.

Sedli so h kosilu. Deklica je bila že

močno vznemirjena. Kako naj je, ko se je že ves čas tresla, ali se ne bo tudi danes oglasila stara grda Torklja.

— Jej, jej! jo je silila mama. Nerada je odpirala usta. Oči so begale proti oknu. Ni vedela, kaj ima na krožniku.

In res. Na dvorišču so se oglasili trdi, težki koraki. Strašen glas, debel glas je zavpil:

— Kje je tista lena Tončka, ki ne mara jesti? Aha, tam gori je! Že grem. Kar pojedla jo bom!

Cok, cok, cok... so se spet slišali koraki. Iz kuhinje se je pa oglasil vrisk prestrašene deklice. Hitro je požirala hrano, ki jo je mama nosila v njena usta.

Potem je bilo punčki slabo. Morala je ležati. Še nekaj ur po kosilu se je tresla.

Deklica je hujšala, bledela. Mati je obupavala, jo silila jesti in klicala Torkljo.

Nravnost vzoren primer, kako ne smemo ravnati. Koliko se je grešilo, ko so še Miklavži in parkeljni hodili okoli.

Žvenket verig, tuljenje, predstave s peklenkim hrupom in ognjem! Zakaj bi se potem čudili preplašenim otrokom, saj jih je taka predstava prestrašila na smrt. Pomislite, kaj je moral občutiti otrok, ko ga je parkelj vlekkel v pekel, a ga njegova mama, ki je stala zraven, ni hotela braniti! Nasprotno, še smejala se je!

Vsako vznemirjenje silno škoduje otrokovemu zdravju in harmoničnemu razvoju njegove duševnosti. Da, tudi kino-predstave. Ali ste prepričane, da je bil recimo Bamby primeren za predšolsko deco? Spomnite se tistih razburljivih prizorov, ko Felina beži pred psi, ali pa strahotnih plamenov, ki požirajo gozd in vse živo, kar je v njem? Tudi v Sneguljčici so bili prizori, ko deklica tava po gozdu, tako razburljivi, da so otroci medleli.

Tak film za dolgo uniči ravnovesje otrokovega življenja. Otroci imajo nemirno spanje, zaradi strahu se močijo v posteljico, stokajo in kriče v sanjah.

Matere, bodite razsodne: Predšolski otrok naj ne hodi ne k gledališkimi, niti k filmskim predstavam! Pustite ga lepo doma. Ostal bo miren, bo lepo spal, se ne bo bal in vam bo le v veselje. Tudi jedel bo — brez „Torklje“.

Tržiška mlada njiva »NOVE PISANICE«

Pintarič Egidij, IV.b

ČUDOVITA DEŽELA

(Nadaljevanje) Sedaj je bilo treba iti dalje. Vsi smo bili že zunaj razen Tilna, ki ni mogel in ni mogel ven. Nazadnje smo prvič uporabili cepin in z njim pokvarili ključavnico in Tilen je bil prost. Pri tem smo premišljali, kako bi to sprejel lastnik te kočice. Zato smo jo odkurili dalje v samih kopalkah, ker je bilo zelo vroče in postali smo žejni. Vode ni bilo, ker smo bili že visoko. Nad nami je začela krožiti celo vojska krokarjev in odhajati v neko jamo. Bili smo radovedni in šli gledat, kaj je tam, in dobili smo vodo. Kmalu smo prišli na neko pot, toda s Šimnom nisva hotela po njej in sva šla bolj po nevarnih krajih, da bi dobila murke in še kako planiko. Res sva dobila lepe murke, ona dva pa sta staknila tudi encian. Na vrh smo prispeli ob štirih. V zabožku je bil samo papir od raztrgane knjige in pečatnik, ki je bil kljub temu, da so ga neki ljudje, ki so bili tudi gori, močili z raznovrstnimi likerji, čisto neuporaben. Malo smo posedeli in v trenutku nas je obdala gosta megla, da še drug drugega nismo videli. Neke ljudi smo vprašali, kam naj gremo. Ošabno so nam odgovorili: „Domov“. To nam ni bilo po volji, zato smo kar šli. Hoteli smo priti pod Storžič, toda to nam ni uspelo. Tavalj smo po plazovih in smo se začeli, ker je bil še sneg, dričati po čevljih. Nenadoma pa smo se znašli v gostem trnju in grmovju. Tam pa smo našli štiri orlova peresa. Šli smo vsi zbegani dalje po neki drči in smo prišli do žičnice. Takoj smo vedeli, da

nismo na pravi poti. V dolini je bila reka, od koder se je pripodila cela armada komarjev in začeli so nas napadati s svojimi sulicami. Morali smo si nadeti vetrovke in pospešiti korak. Naenkrat smo obstali. V jarku je Šimen zagledal ribe in mi smo krvoločno udrihali po njih kar s cepinom, čeprav so vse pobegnile. Nenadoma sem zagledal dolgina s koso na rami, ki jo je mahal proti nam. Takoj smo delo opustili in ga vprašali, koliko imamo še do Tržiča. Ta pa nam je odgovoril, da smo na Jezerskem. Vsi smo se spogledali in šli kar po sapo od začudenja. Ker se je mračilo, smo ga vprašali, kje bi lahko prenočili. Povedal nam je, da je deset minut od tod neka hiša, v kateri biva logar in nas bo gotovo sprejel. Toda to ni bilo deset minut, ampak kar celo uro. Nazadnje pa nas logar kljub prošnji ni sprejel, ker nismo imeli izkaznic za obmejni pas. Povedal nam je, da pride vsak večer policija in vso hišo pretakne. Rekel je tudi, da imamo do meje obmejnega pasu še kilometer. Prehodili smo približno kilometer in smo vprašali, kako daleč je še obmejni pas. Povedali so nam, da še tri kilometre. Bili smo zelo razočarani. Ko smo prišli do gozdne uprave, kjer je prenehal pas, smo povprašali za prenočišče. Po dolgem moledovanju smo dobili stan v hlevu poleg konj. Bili smo brez hrane, ura pa je bila deset. S Petrom sva skupaj spala, Šimen in Tilen pa sta še tudi gnetla na kupu slame. Tako smo zaspali. Ponoči sem začutil mraz. Oblekel sem si vetrovko tako, da sem imel noge v rokavih. Čez nekaj časa zaslišim mišji ples in obed, od dru-

ge strani pa riganje konj. Z namenom, da bi pregnal ves ta direndaj, sem začel dajati od sebe čudovite glasove. Toda vse to ni nič pomagalo. Čez čas sem v roki začutil neki predmet in sem ga zabrašil v smer od koder so glasovi prihajali. Takoj sem vedel, da je bila to steklenica, ker se je razbila. Pri tem pa sem zbudil ostale tovariše in vsi so me povpraševali, kaj je. Jaz pa sem se potuhnil in zaspal. Menda so mi rekli, da straši, ali kaj podobnega. Zjutraj nas je hlapec že ob štirih poklical in smo šli brez zajtrka na pot. Zmenili smo se, da bova midva s Petrom iskala mleko, Tilen in Šimen pa kruh. Midva s Petrom sva se menjavala tako, da sem šel v eno hišo jaz, v drugo pa on. Prošiti se mi je zdelo zelo ponižujoče in zato sem stopil le za rob hiše, malo počakal in se vrnil ter rekel, da še ležijo ali da ga nimajo. Morda je tudi moj sotrudnik tako delal, tega ne vem. Posledica tega je bila, da mleka nikjer ni bilo. Onadva prosilca pa sta pri neki ženi, kateri sta povedala vso zgodbo in še mnogo več, dobila pol hleba kruha. Imeli smo nekaj sira in kislih kumaric, katere smo hlastno pojedli. Hodili smo že štiri ure, toda videli nismo nič posebnega. Kokra se je vila sedaj na eni strani, v njej pa je mr-golelo vse polno rib. Mimo nas so drveli avtomobili z lesom. Mimo nas je pridrvel „Volkswagen“. Zamahnili smo z roko, da bi ustavil, toda gospa, ki je sedela spredaj poleg šoferja, nam je pomahala nazaj in nam je ostal samo oblak prahu, ki smo ga v jezici na to žensko uživali.

(Se nadaljuje)

Odmevi »Hmeljske princese«

Priprave: glasba, igra, balet... Skušnje in skušnje, plakati... Kdo ne bi šel pogledat te senzacije gledališke sezone? Gneča za vstopnice. Prva predstava, druga predstava, tretja... itd. Človek občuti neizmerno veličastje in stoji osramočen pred kulturo.

Grem. Glasba, zastor se dvigne, začetek in... potem po treh dejanjih zastor pade, konec! Vmes je opereta, ki ste jo gotovo vsi videli. Rad bi o njej marsikaj povedal, pa ne bom, naj govorijo drugi!

„Dober večer, gospa, kako vam je bila opereta všeč?“ Starejša gospa se zasmije: „Lepo je bilo. Glavna pevka je bila vedno tako okusno oblečena. Da, tudi jaz sem nekoč menjala obleke: jutranja, popoldanska in večerna obleka... In tisti trije zabavni gospodje milijonarji, kar zaljubila sem se vanje... Res škoda, da ni vzela enega izmed njih... Da, da tudi balet je bil kar prijeten, vendar bi jaz raje gledala ples v dolgih vlečkah. Veste, ko sem bila še mlada...“ Z nadaljnjim razgovorom vam raje prizanesem. Saj ga poznate.

„Zdravo, Alojzij, kako pa je bila vam všeč opera?“

„Oh, da, veste doma me je začela boleti glava. Študiral sem vse popolne. Horaca, izpiti so pred durmi. Opereta? No, periferija brez fines in okusa! Kako pa drugače živite?...“

„Živio, Janez! Tako vesel, kaj pa se je zgodilo?“

„O pozdravljen... Z operete! Vidiš, to je nekaj za nas Tržičane! Denar na

svetu je vladar...! Ali si gledal? Prima, ti rečem! Zato pa fantič ali mož, jo vsak večer masiral boš! Fantje pogruntajo, kaj je treba... Pa balet! Škoda, da ga ni bilo več! Ti, čigava pa je tista, tista, veš? Postavica, kaj! Kaj bi nas futrali s težko kulturo! Greš v „Gartelc“?“

... Tudi ta nadaljnji razgovor najbrž poznate.

„Z operete, Joža?“

„Da, kaj praviš? Dobro! Vse priznanje, veliko truda je vložena v to delo. Posebno Brejc in Zazvonil sta se pošteno spotila. Le škoda, da je delo tako nesodobno in brez prave vsebine. Kaj hočeš, opereta! Ansambel pa je popolnoma mlad, to pa ni samo hvale vredno, ampak, lahko rečemo, velik uspeh. O igralcih in pevcih? Kaj bi rekel? Rutinirani so na že znani višini, mladi pa preveč karikirani, včasih banalni. Škoda! Sicer pa bi „Svoboda“ lahko poskrbela za resnejše igre!“

„Franci, zdrav, greš na pol litra?“

„Ne, moram zgodaj na delo. Z operete? Meni ni všeč. To je tako daleč od resničnosti našega življenja, od našega dela in sploh od vsega. Nazadnje bomo zaspali na krilih malomeščanskega osladnega okusa, ki ga je v Tržiču kar v oblini meri. Oprosti, če sem se ti zameril... Lahko noč!...“

Tudi ti Miha z operete? Kaj praviš?“

„Kaj pravim? Nič!“

Potem sem šel na pol litra in nato spat.

Iz naših krajev so izšli v naših krajih delovali

Lamberg Sigmund, šesti izmed osmih otrok grofa Jurija Lamberga, ki je gospodaril na gradu Gutenberg pri Tržiču. Bil je župnik v Šmartnem pri Kranju, se šel za tri leta izpopolnjevati na neko vseučilišče, najbrž v Italiji, postal dvorni kaplan Friderika III., leta 1461 pa je bil imenovan za prvega škofa novoustanovljene ljubljanske škofije. Težave je imel z oglejskim patriarhatom, ki ni hotel takoj priznati osamosvojitve ljubljanske škofije, največ skrbi pa so mu povzročali Turki, ki so leta 1469 zažgali ljubljansko stolnico. Umrl je 18. junija 1488 in bil pokopan v ljubljanski stolnici, 1678 pa prenešen v rodbinsko grobnico na gradu Kamen. Spominski plošči ima v Gornjem gradu in pri Sv. Juriju, kip pa na severni steni sedanje stolnice.

Langus Matej, rojen 9. septembra 1792 v Kamni gorici kot sin žebjarja. Do svojega 18. leta se pa je preživljal z delom v kovačnici, nato se v Celovcu učil sobnega slikarstva, kočno odšel na Dunaj na slikarsko akademijo, kjer se je seznanil s Prešernom, ter nato še v Italijo. Slikal je freske in olja. Tržič hrani v župnijski cerkvi njegovega sv. Florijana, v cerkvi sv. Jože-

fa pa sv. Roka, sv. Janeza Ev. in angela varuha. Umrl je 20. oktobra 1856 v Ljubljani.

Lap Jožef, rojen 4. marca 1819. v Preddvoru, študiral modroslovje in bogoslovje v Ljubljani, služboval v Metliki, Tržiču in Dobu do svojega odhoda v srednjefriški misijon v Hartumu. Tu je delal v misijonski šoli do 13. aprila 1855, ko je podlegel sudanski mrzlici. Med črnci je bil poznan pod imenom Abuna Lap.

Lavička Buhoslav, rojen 1. maja 1879 v Hrudinu. Študiral je farmacijo v Pragi, kjer je postal magister. Služboval je na Dunaju, v Innsbrucku, v raznih mestih v Švici in drugod. Leta 1911 se je priselil v Tržič. Bil je raziskovalec zgodovine farmacije in vnet zbiralec farmaceutskih in drugih zgodovinskih predmetov. Plod njegovega tridesetletnega zbiranja je dragocena zbirka, temelj bodočega slovenskega farmacevtskega in še posebej tržiškega muzeja. Padel je kot talec 16. julija 1942 v Kovorju.

Lavtižar Josip, rojen 12. decembra 1851 v Kranjski gori. Po dovršenih študijah je služboval v raznih krajih na Gorenjskem, med drugim od oktobra 1877 do oktobra 1878 v Tržiču. Spada

Pozdrav Slovenskega okteta Tržičanom

Iz Amsterdama na Nizozemskem, kjer so trenutno na turneji, je prejelo Turistično društvo od članov Slovenskega okteta naslednji pozdrav, ki ga sporočamo Tržičanom.

*

Lepe pozdrave z uspešne turneje Slovenskega okteta po deželi mlinov na veter Turističnemu društvu in vsem Tržičanom!

Dermota Gašper Igor Andrejčič
Petrovič Roman Božo Grošelj
Petrovič Tone J. Lipušček
Marij Kogoj Kozlevčar
Artur Šule

Amsterdam, 17. 3. 1954.

*

Vzradoščeni, da so se nas na tej svoji poti spomnili, se jim v imenu vseh Tržičanov, zlasti pa tistih, ki jim je njihova pesem ostala v neizbrisnem spominu, za pozdrave najtopleje zahvaljujemo. Hkrati jim želimo na njihovi nadaljnji poti kar največ uspehov.

med Slovence, ki so največ in najdalje potovali. Napisal je mnogo potopisov, izmed katerih se jih nekaj nanaša tudi na naše kraje (Košuta 1875, Lesce—Tržič 1899, v Karavanke 1927). Nadalje je pisal zgodovinske spise, gojil glasbo in izdal več skladb, med njimi štiri spevoigre.

Layer Leopold, rojen 20. novembra 1752 v Kranju kot sin slikarja. Slikal je freske in oljnate slike. Tržič hrani Layerjeve freske na svodu župne cerkve iz leta 1815 in na svodu cerkve sv. Jožefa. Layer je umrl 12. aprila 1828 v Kranju.

Lehrmann Anton, rojen 22. julija 1676 v Steinachu. V Tržiču je imel perutninarski zavod. Leta 1908 se je preselil v Ljubljano, kjer je postal strokovni vodja perutninarskega zavoda v Šiški. Bil je tudi predsednik prvega društva za rejo malih živali in urednik „Perutninarja“.

KINO

3.—4. aprila: Ameriški pustolovski film **Samotna zvezda**.

6.—7. aprila: Ameriški psihološki film **Sužnja preteklosti**.

10.—11. aprila: Amer. glasbena revija **Amerikanec v Parizu**.

13.—14. aprila: Ameriški glasbeni film v barvah **Veliki Caruso**.

17.—18. aprila: Avstrijski zabavni film **Irena v zadregi**.

20.—21. aprila: Angleški kriminalni film **Tretji človek**.

24.—25. aprila: Ameriški kavbojski film **Rdečelaska in kavboj**.

27.—28. aprila: Ameriški glasbeni film **Rapsodija otožnosti**.

Iz Lavtižarjevih „Spominov“ (1926)

Nenadoma je potegnila sapa in me odpihnila s prve kaplanske službe v drug kraj. S škofijskim odlokom sem bil meseca oktobra 1877 prestavljen iz Gorij v Tržič. Večkrat sem mislil, da hodim sam, pa so me le okoliščine rinile naprej. Nekateri župljani so morebiti obžalovali moj odhod, večini pa je bilo vse eno, ali imajo Petra ali Pavla za kaplana. Nekaj mož je šlo prosit v Ljubljano, naj bi me škofijstvo še pustilo v Gorjah, toda niso prinesli s sabo nobenega zagotovila, da še ostanem. Čakal sem končne odločbe, pa je ni bilo. Župnik me je priganjal, naj spravim svojo robo skupaj ter pripomnil: „Keine Antwort ist auch eine Antwort“. Sosed, ki je imel dobrega konja, je naložil zaboje na voz in jih odpeljal proti Tržiču, drugi dan pa sem odšel tudi jaz po zgledu apostolov s palico v roki v novo službo. Štiri ure peš hoje iz Gorij do Tržiča so mi bile prijeten sprehod.

Sredi med gorskimi stenami sem gledal ostanke močnega zidovja. To je grad Kamen (Stein), kjer so v davnih preteklih časih gospodarili grofi Lambergi, ki so prišli v 14. stoletju v Avstrijskega na Kranjsko. Med njimi je bil okoli leta 1450. posebno imeniten Gašper Lamberg. Kot zvest pristaš cesarja Friderika IV. je zapovedoval posadki v Radovljici zoper celjskega stotnika Vitovca. Pa tudi takrat, ko je ogrski kralj Matija Korvin oblegal Dunaj, je bil grof Gašper Lamberg med branitelji. Ime pogumnega Lambergarja je ostalo do danes v častnem spominu. Mogočna stavba, ki je mislil o njej, da je zidana za večnost, pa leži v razvalinah. Tudi prvi ljubljanski škof Žiga Lamberg, ki je vladal ljubljansko škofijo od leta 1461. do smrti 18. junija 1488, je bil rojen v tem gradu. Umrli je kot svet mož in bil pokopan v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. Leta 1678 so odprli njegovo rakev, prenesli njegovo truplo v begunjski grad Kamen in ga položili v družinsko grobišče grajske kapele sv. Valentina. Naš zgodovinpisec Valvasor je bil navzoč pri tem opravilu. Ker je sedaj grad podrt, počiva truplo škofa Lamberga pod grobljami. Leta 1740 je imel grad še streho iz opeke. Takrat so dozidali cerkev sv. Urha v Begunjah in jo pokrili z opeko, ki so jo jemali s starega grada. Ljudje so stali dober četrt ure daleč poleg drugega in si podajali kos za kosom.

Od Beguni sem šel proti podružnici sv. Lucije, ki stoji v bregu pod planino Dobrčo. V obširnem razgledu po vsej Gorenjski sem videl goriansko cerkev in jo še enkrat pozdravil. Kar usledam od daleč konja s praznim vozom. V vozniku spoznam sosedo, ki je peljal včeraj moje blago v Tržič. Ni mogel prehovati Tržičanov, ki so vsa opravila znosili v kaplaniho in še niemu dobro postrežili.

Dospel sem na rob hriba k podružnici sv. Neže, ki pripada župniji Kovor. Od nekdanje delala ta cerkev soseski veliko neglavico. Že tretjič so jo morali zidati, ker bi se bila zaradi slabe

podlage kmalu podrla. Končno jo je kovorski župnik Franc Ksaver Bohinec leta 1864 temeljito popravil. Izročil je zidanje nove, torej že tretje cerkve slovečemu zidarskemu mojstru Matevžu Medvedu. Ta jo je postavil na brano, t. j. na temelj jelovih stebrov. Od tega časa je dobro zavarovana. Matevž Medved je bil mož izrednih stavbnih zmožnosti. Kot sin preprostih staršev ni imel prilike za strokovno izobrazbo. Kljub temu ga je prirojeni razum usposobil za delo, ki jim še inženirji niso bili kos.

Od Sv. Neže dalje je šla cesta navzdol. Dohitel me je deček, ki se mu je zelo mudilo, ker so ga poslali v Tržič v loterijo in je bil že zadnji dan za stavo. Ta tržiška loterija, komu ni bila znana? O njej so vedno govorili, zanjo skladali denar posamezniki ali večje družbe. Kolikor pa niso zastavili domačini, so jim pomagali še okoličani iz Kovorja, Križev in drugih vasi, ki so nosili trdo prisluženi denar v kolekturo. In ko so bile vzdignjene številke, kakšna prevara! Kljub temu ni prenehala strast, marveč je rastlo upanje prihodnje sreče, ko bodo zopet izžrebane druge številke. Pozneje je bila vendar odpravljena ta mora, ki je pobrala ljudem veliko denarja.

Deček je stekel s ceste na bližnjico, da bi prišel čimprej v Tržič, jaz pa sem ogledoval cerkev sv. Jurija na griču in pod njo podrti grad Altgutenberg, ki ga je razsul potres 26. marca 1511. Nemško ime je dobil od Dobrče, planine med Begunjami in Tržičem. Ko so delali pri Sv. Juriju žagrad, so izkopali nekaj močnih človeških kosti, kar je kazalo, da je bilo tukaj grajsko pokopališče in da so bili lastniki gradu pravi korenjaki.

Tačas je prišla po cesti gor od Bistrice stara ženica. Oprta je bila na palico in sklonjena proti zemlji, kakor bi že rada legla v grob, sape pa še ni imela težke, kar sem spoznal iz njenega govorjenja.

„Gospod, to je Hudi grad,“ je začela pripovedovati. „Bog ve, koliko denarja je zasutega med kamenjem, pa nihče ne more priti do njega, ker ga varuje velika kača. Ali še niste slišali o tem?“

„Nič, rad poslušam.“

„Graščak je bil Jurij, gospa pa Neža. Zidala sta vsak svojo cerkev: on tole sv. Juriju v čast, ona pa tisto, ki ste šli mimo nje, cerkev sv. Neže. Bilo je bogastvo, da si ga še misliti ne moremo. Toda kaj se je zgodilo potem? Njega so odpeljali Turki v sužnost, gospa je kmalu od žalosti umrla, edina hči pa je zasuta pod tem zidovjem. Pravijo, da je hči spremenjena v kačo.“

Žena je sedla na kamen ob cesti in odložila staro vrečo, ki jo je imela kakor nahrbtnik privezano na rameau. Poznal sem, da mi hoče še več povedati.

„Le nadaljujte!“ sem pripomnil.

„O kolikokrat sem že šla tod mimo, pa vselej sem vzdihnila: Bog se usmili njene dušice! Doma sem v tržiških Rov-

tih in, če le morem, grem v cerkev. Imamo prav dobre gospode, župnik so Rihard, kaplana pa gospod Jakob in gospod Janez. Škoda, ker so gospod Janez (pišejo se za Goloba) prestavljeni v Cerklje pri Kranju. Danes pričakujejo Tržičani novega kaplana, ki pridejo dol z Gorenjskega.“

„Povejte še kaj o zakleti hčeri,“ sem prekinil ženo. „Bog se usmili njene dušice! Neko jutro — naj še to povem — je šel mežnar k Sv. Juriju dan zvonit. Pri temle znamenju, ki stoji med cerkvijo in gradom je zagledal veliko kačo. Rekla mu je, da je zakleta grajska hči, in prosila ga je, da jo reši. Za plačilo dobi toliko denarja...“

„Žena, to je pravljica, ne verjemite tega,“ sem ji rekel. „Kako bi mogla kača govoriti!“

„Saj je bila kača zakleta grajska hči in saj je govorila kača tudi v raj, ko je zapeljala prva dva človeka,“ je odvrnila žena. „Pustite, da vse povem.“

„Le naprej!“

„Za plačilo dobiš toliko denarja, je rekla kača mežnarju, da ga ne boš nič več pozelel. Samo to te prosim, da prideš danes opolnoči v grad in prineseš s seboj tri vrbove vejice, ki so zrasle to leto pri bližnjem potoku. Z vsako šibo me udari trikrat. Pihala bom, pa to naj te ne moti.“

„In kaj je naredil mežnar?“ sem vprašal ženo.

„Mežnar je vzel vejice in šel opolnoči v zapuščeno zidovje, kakor mu je bilo naročeno. Hudo se je ustrašil, ko je zagledal med kamenjem kačo, ki je sikala in se zaganjala proti njemu. Toda želja po denarju mu je dajala pogum, da je začel kačo pretepati. Že jo je udaril s prvo šibo trikrat in z drugo trikrat. Ko pa je zamahnil s tretjo šibo, je postala kača tako razkačena, da je mežnar pobegnil. Sedaj pravijo, da mora iz ondotne skale zrasti smreka. Iz smreke bodo urezali deske za zibelko tistemu dečku, ki bo, ko doraste v krepkega mladeniča, rešil grajsko hčer prokletstva.“

Starka je jenjala pripovedovati, vstala in oprtala vrečo na ramo.

„Težko že hodim,“ je dejala. „Pa saj imam dovolj časa. Danes pridem v Leše, jutri v Kovor in potem nazaj v Rovte.“

Stopala je počasi dalje. Veliko let je že učakala in še sedaj hodi okoli kakor siva pravljica iz davnih časov. V hipu pa se je obrnila in klicala za mano:

„Pa niste morebiti vi...“

Bil sem že predaleč, da bi odgovarjal.

(Dalje prihodnjic)

Ponovitev „Hmeljske princese“

DPD „Svoboda“ v Tržiču ponovi opereto „Hmeljska princesa“ v petek 2. aprila ob 18. uri. Vstopnice so še na razpolago v knjižarni. Vabimo zlasti podeželane da obiščejo predstavo.

V nedeljo 4. aprila ob 15. uri bo predstava v Zadržnem domu v Naklem.

INOZEMSKI STROKOVNJAK O FARMACEVTSKI ZBIRKI

MR. LAVIČKE

V roke nam je prišel posebni odtis članka iz revije *Süddeutsche Apotheker-Zeitung* Nr. 8, ki izhaja v Stuttgartu, v katerem poroča podpredsednik Mednarodne akademije za zgodovino farmacije Georg Edmund Dann o svojih vtisih s potovanja po Jugoslaviji.

Posebno njegovo pozornost je vzbudila farmacevtska zbirka mr. Lavičke, ki si jo je na svojem potovanju ogledal. O svojem potovanju pravi naslednje:

„Posebno omembo zahteva obisk farmacevtsko-zgodovinske zbirke Lavičke. Iz Ljubljane smo se z avtom peljali — nepozabna, vtisov polna alpska vožnja! — na letoviški Bled, ki leži v kotlini sredi veličastnih gora ob najlepšem jezeru Slovenije. Spotoma smo se ustavili v blizu Tržiča ležeči Lavičkovi vili, kjer je zbirka zdaj zasilno shranjena. Kot povsod, sta me tudi tu mr. Lavička in njegova tu bivajoča sestra kar najbolj gostoljubno sprejela in potlej povabila na ponoven obisk, za daljši čas.

V tej prijaznosti napram nemškemu gostu sem občutil posebno človeško veličino, ki me je izredno močno ganila. Kajti mr. Lavička je moral med vojno, kot sem izvedel, dalj časa prebiti v nekem nemškem koncentracijskem taborišču. In šele po svojem obisku sem slišal, da je bil njegov oče, osnovelec zbirke, med vojno ustreljen kot talec.“

Nato navaja življenjepisne podatke o mr. Lavički st., nakar govori o zbirki sami:

„Zbirko je med vojno ogrožala spremenljiva usoda. Toda mr. Lavički ml., sedanjemu upravniku bivše očetove, zdaj komunalizirane lekarne v Tržiču, je uspelo, da jo je skoraj neokrnjeno iz različnih krajev zopet zbral in začasno shranil v družinski vili. Kaže pa, da bo dobila v Tržiču posebno poslopje, kjer jo bo mogoče urediti in pregledno razstaviti. Ko bo urejena, za kar še bo mr. Lavička zavzel iz čuta dolžnosti do svojega očeta, bomo imeli priložnost o njej izčrpno v besedi in sliki poročati in seznaniti z njo tudi zgodovinarje farmacije zunaj Jugoslavije. Zlasti dragocena se mi zdi njena precej obsežna knjižnica, ki vsebuje važna in redka dela.“

Gibanje prebivalstva

v času od 14. 3. do 27. 3. 1954

Rojeni: Kogoj (Marče) Drago, roj. 17. 3. 1954 v Bistrici pri Tržiču 74; Kovačič (Antona) Anton, roj. 24. 3. 1954 v Tržiču, Dolinska c. 4; Peharc (Antona) Marko, roj. 25. 3. 1954 v Tržiču, Ljubljanska c. 1.

Umrlji: Markelj Marijana, gospodinja, Tržič, Cankarjeva c. blok I, stara 83 let; Plajbes Ciril, čevljarški pomočnik, Žigantja vas 27, star 48 let; Polanšek Marija, gospodinja, Tržič, Ljubeljska, stara 74 let; Praprotnik Jožef, delavec, Kovor, star 42 let; Meglič Franc, preužitkar, Lom pod Storžičem 69, star 82 let.

Telesna vzgoja in šport

„KRAMARJEV SMUK“ POD STORŽIČEM
DNE 21. MARCA

Vsakoletnega „Kramarjevega smuka“ pod Storžičem, ki ga prireja Alpinistični odsek Planinskega društva v Tržiču, se je letos udeležilo nad 60 prijavitelcev — alpinistov, planincev, članov gimnazijske in vajenske planinske skupine. Tekmovalna proga je vodila izpod ostenja Storžiča do sredine senožeti pod Domom pod Storžičem. Dolga je bila za odrasle približno 1000 m z višinsko razliko 300 m in šestnajstimi vratici, za mlajše približno 500 m z višinsko razliko 120 m in osmimi vratici.

Rezultati so bili sledeči:

a) **mlajši: dekleta** — Kromar Marija 1,30,3; Ošabnik Vanja 1,48,1; Globočnik Ljudmila 1,59,0; **fantje** — Dolžan Stanko 0,54,0; Godnov Janez 0,58,9; Vidovič Marijan 1,11,4; vsi od gimnazijske skupine; **fantje** — Stritih Lado 54,3; Špehar Viljem 54,4; Čadež Vekoslav 56,0; vsi od vajenske skupine.

b) **alpinisti** — Primožič Franc 1,39; Švab Vinko 1,39; Peharc Ivan 1,44; Kuhar Ignacij 1,47,3; Salberger Marijan 1,53; vsi od Alpinističnega odseka PD Tržič; **ekipni plasma alpinistov** — AO Tržič 5,02; AO Tržič 5,38,2; AO Tržič 7,19,3; AO Celje 7,29,4.

c) **planinke** — Lukanc Darinka (Tržič) 2,20,3; Babnikova (Ljubljana) 3,37; **pla-**

ninci — Lukanc Matevž 1,24; Krmelj Jože 1,27,3; Šarabon 1,32,2; Lukanc Slavko 1,34; Kavlar 1,36; Stritih 1,37; Švajger 1,40; Štucin 1,43,2; Ahačič 1,43; Polajnar 1,43,2 (razen Švajgerja vsi iz Tržiča). Alpinisti so vozili z nahrbtniki ter so morali prevoziti določeni del proge brez padcev. Najboljši so prejeli lepa praktična darila, za katera se zahvaljujemo tržiškemu podjetjem, alpinisti so dobili prehodni pokal PD Tržič in prehodni pokal Zveze borcev Tržič.

MALI OGLASI

Strešno opeko, vagonске pošiljke, dobavlja takoj „Angrogradja“, Ljubljana, Sv. Petra c. 18.

Opremljeno sobo išče za svojo uslužbenko Lekarna v Tržiču. Ponudbe oddajte do 15. aprila v lekarni.

PREKLIC

Podpisani Čarman Janez, Tržič, Ljubeljska cesta 40, preklicujem neresnične besede, katere sem govoril o tov. Godnov Ani iz Loma, v gostilni v Lomu. Vse besede so bile neresnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe na sodišču.

Čarman Janez, Tržič, Ljubeljska c. 40.

OBVESTILO

Avtomoto društvo Tržič obvešča, da se bo pričela spomladanska avtomoto šola v mesecu aprilu. Interesenti naj se prijavijo do 10. aprila v knjigarni.

Ariel Kassak: 4

Razburljiva reportaža

— Naj orožniki nekoliko počakajo, je rekel inšpektor.

— Želite kave, Tommy?, je vprašal Wayland.

— Ne, hvala! Poprej ste rekli, naj bi govoril z ujetimi nacisti. Ali naj enostavno grem k njim in jih nagovorim takole: Dragi prijatelji!

— Ne, ni treba, da greste k njim. V skalovju je neka razpoka, nekaj navpičen, ukrivljen kamin, prav pripraven za ventilacijo. Je preozek, da bi mogli plezati v njem, toda lahko vanj kličete. Učinek glasu je strahoten. Spodaj bo vaš glas bučal kot grom. Ko sva bila še otroka, sva si z bratom večkrat telefonirala na ta način. Zgoraj je kamin pokrit z eno izmed plošč na terasi. Lahko jo odstranimo. Treba je le, da ležete na trebuh in govorite s popolnoma tihim glasom. Spodaj se jim bo zdelo, da prihaja vaš glas od vseh strani. To jih bo porazilo. Pojdimo.

Dvignili so ploščo prav pod enim izmed oken velike dvorane.

— Med skupino nacistov je tudi neka ženska.

— Res? sta se začudila inšpektor in Tommy. — Kdo je?

— Ne vem, nisem ji bil predstavljen, se je zasmel polkovnik. Pazite! Odslej nas lahko slišijo! Lezite! je zašepetal. Tako! Dobro.

Tommy je imel usta tik nad odprtino. Začel je z nizkim, skrivnostnim glasom:

Achtung! Achtung! Achtung!

Obmolknil je za hip. Spodaj je najprej nastala tišina, potem pa je zaslišal

zmedo vzklikov in glasov. Kmalu je neki močnejši glas zaklical: „Ruhe!“

„Ruhe!“ (Mir!) je ponovil Tommy in nadaljeval:

„Poslušajte naše obvestilo! Vsi ste v naših rokah. Slišali ste eksplozijo. Veste, da vam je izhod na morje zaprt. Samo dohod v veliko dvorano vam je še odprt. Toda opozarjamo vas, da je tudi ta miniran.“

Počakal je spet trenutek in ponovil zadnji stavek še enkrat, da bi svojim besedam pridal še večjo važnost.

— To je zločin! je zaklical neki glas iz globine, — nečloveški, barbarski, podel zločin!

V kaminu se je ponavljal jek njegovih besed.

— Achtung! Samo eno možnost imate, da ostanete pri življenju. Imate petnajst minut časa, da se odločite. Poslušajte naša navodila!

— Pozabljate, da so v naših rokah vaši talci, je odvrnil zmagoslavno prejšnji glas.

Talci, talci, talci, je spet odmevalo iz skalnega žrela,

— Talci! se je zasmel Tommy. Oni vas ne bodo rešili. Prav gotovo ne bodo mogli preprečiti eksplozije! Talci, prava reč! Mar so nam naši talci!

Njegov glas je bil podoben renčanju. Spet je poslušal. Iz zmedenih glasov v globini je razločno zaslišal oster ženski krik. Čakal je nekaj časa, a odgovora ni bilo.

— Achtung! Poslušajte navodila! Še v tem trenutku morate zapustiti podzemlje! Pojdite po stopnicah do velike dvorane. Talci morajo biti prvi. Nihče jim ne sme skriviti lasu. Vi jim tesno sledite z dvignjenimi rokami! Če boste izpolnili naše ukaze, ostanete živi. Če nočete ubogati, umrete!

ZADNJE VESTI

IZPLAČEVANJE DOBITKOV „MEDNARODNE IGRE“

Tržič, 1. aprila. Pravkar smo prejeli sporočilo, da bo danes izplačevala tukajšnja podružnica Narodne banke dobitke po 45 000 din vsem tistim Tržičanom, ki so se udeležili takoimenovne „mednarodne igre“ in vplačali 100 din. Sklep o izplačilu dobitka je bil storjen zato, ker se je izkazalo, da mnogi po treh tednih čakanja še niso prejeli obljubljenih 45 000 din za svojih vloženih 100 din. (Nekateri čakajo nanje celo že več kot tri tedne!)

Ker je bila v Tržiču udeležba pri igri velika in je torej pričakovati velik naval na banko, je delovni kolektiv tukajšnje podružnice NB sklenil, da bo danes prostovoljno podaljšal svoj delovni čas in bo banka odprta tudi vse popoldne — pozno v noč, če bo potrebno. Jutri se dobitki ne bodo več izplačevali, na kar naše bralce posebej opozarjamo.

ZDRAVSTVENE RAZMERE V NAŠI OBČINI SE BODO ZBOLJŠALE

Tržič, 1. aprila. Zdravstveni forumi so danes dopoldne resno razpravljali o izboljšanju zdravstva v naši občini. Znano je namreč, da za 10 000 prebivalcev, kolikor jih šteje naša občina, vrši zdravstveno službo le en zdravnik. Komisija je ugotovila, da je ordinacija v splošni ambulanti sicer brezhibna in izredno ekspeditivna, da pridejo v kratkem času vedno vsi pacienti na vrsto in dobi vsak tudi recept za primerno dozo medikamentov, da pa v čakalnici občutno primanjkuje — stolov. Zaradi tega

stanja je bilo takoj po radiu razpisano mesto še za enega ambulantnega zdravnika.

Kot smo pravkar izvedeli, se je razpisu odzval neki zdravnik iz Ljubljane, ki pripotuje v Tržič že drevi. Pacienti, ki so se jim akutna obolenja razvila medtem že v kronična, bodo pripravili danes novemu zdravniku slovesen sprejem na kolodvoru po prihodu zadnjega vlaka.

Zdravstveni forumi so razpravljali tudi o zdravstvenem stanju zob v naši občini. V tem pogledu — tako so sklenili — pa niso potrebni nikakršni ukrepi. Kajti praksa kaže, da načrt zob po enem letu čakanja brez zobozdravniških posegov sam od sebe razpade

„VESELI TRŽIŠKI KVINTET“ JE KONČNO DOBIL ZASLUŽENO PRIZNANJE

Tržič, 1. aprila. Danes dopoldne je bil v Tržiču izreden sestanek komisije za pospeševanje kulturne dejavnosti, da pravilno oceni delo „Veselega tržiškega kvinteta“, ki za svoje zasluge na kulturnem področju doslej še ni bil deležen pravega priznanja. Pojavile so se celo tendence, ki bi, če bi zmagale, resno ogrožale nadaljnji obstoj tega požrtvovalnega in nesebičnega umetniškega ansambla. Tako je na primer sindikalna podružnica BPT nedavno zahtevala, naj kvintet vrne njene instrumente, odbor „Svobode“ pa je skrajno birokratsko reševal vprašanje prevažanja njenega pianina iz kraja v kraj. Nič manj birokratsko ni bilo reševanje vprašanja službe-

ne obveznosti enega izmed članov kvinteta v glasbeni šoli.

Komisija je sklenila, da vsemu temu napravi konec in da „Veselemu tržiškemu kvintetu“ priznanje, ki mu gre. Odločila je, da morata sindikalna podružnica BPT in „Svoboda“ vse instrumente, ki jih kvintet uporablja, prepustiti le-temu v neomejeno last. Pravtako sta dolžni nositi vse stroške za obnovo instrumentov, kajti honorar, ki ga člani kvinteta prejemajo za svoje nastope, so daleč prenizki, da bi sami te stroške nosili. Ravnatelj glasbene šole pa se naroča, da vodjo kvinteta zaradi važnosti njegove funkcije v kvintetu osvobodi slehernih obveznosti na zavodu.

Končno je bilo sklenjeno, da podeli komisija tržiškemu „Veselemu kvintetu“ za njegove zasluge, posebej pa še za popularizacijo popevke „Janez in Mica v Kranj gresta po picka“ — posebno častno diplomu.

TRIGLAV FILM BO SNEMAL DANES V TRŽIČU

Tržič, 1. aprila. Po telefoničnem sporočilu, ki smo ga davi prejeli, pride danes popoldne v Tržič ekipa Triglav-filma, ki bo tod snemala več prizorov za najnovejši film „Puščavska simfonija“. Vodstvo filma je za te scene že dalj časa iskalo primerno prizorišče po vsej Evropi, da se izogne velikim stroškom, s katerimi bi bilo vezano potovanje v Afriko. Slednjič so našli ustrezajočo prizorišče v Tržiču med drugim in tretjim stanovanjskim poslopjem na Cankarjevi cesti. Pravijo, da bi bolj idealno puščavo celo v Afriki težko našli.

Dvignil je glavo in pogledal Waylanda, ki mu je pritrdilno kimal. Potem je spet poslušal. Zdelo se je, da se Nemci posvetujejo med seboj.

Točno čez četrt ure bo mina eksplozirala, je spet oznanil z odločnim glasom. Pokorite se našim odredbam. Je skrajni čas!

Spet hip tišine. Potem se je glas spet oglasil.

— Podajamo se. Pridemo.

Tommy je vstal in si otresel prah. Trl si je premrle dlani.

— Še nikdar nisem doživel takega veselja! je vzkliknil. Le tedaj, ko sem z enajstimi leti igral hudiča pri neki šolski predstavi, sem imel tudi podoben užitek. Takrat sem se naučil renčati, ah, imenitno!

— Pojdimo sedaj!, je rekel Wayland, da jih dostojno pričakamo! Stavim, da se bodo naši prijatelji prikazali, preden poteče četrt ure. Če bodo hoteli, utegnejo priteči do dvorane v petih minutah.

Prišli so v dvorano, v kateri ni bilo več vrvic in pasti. Siva dnevna svetloba je že preganjala mrak iz temnih

kotov. Policisti so že bili zbrani in so radovedno čakali. Ko so prijatelji vstopili, so se vsi ozrli k njim.

Udali se bodo, je povedal Wayland. Takoj bom odprl vhod.

Prekoračil je sobo in se ustavil v desnem kotu. Z bliskovito kretnjo je pritisnil na neko desko v opažu. Nenadoma se je deska udala in se odprla v stran. Zagledali so dovolj široko odprtino in stopnice, ki so vodile nekam navzdol v mrak. Skrivna vrata so bila na svoji zunanji strani obita z debelo odejo.

— Zato niste slišali, da bi votlo donelo, ko ste trkali, — je rekel polkovnik in pokazal na vrata.

— Pet minut je poteklo, se je oglasil Tommy, ki je vestno gledal na zapestno uro. Vsak čas bodo tu.

Policisti so se postavili ob obeh straneh odprtine, pripravljeni, da posežejo v boj, če bo treba.

Gredo! je zašepetal Wayland.

Zaslišali so korake, ki so se vedno bolj bližali po kamnitih stopnicah. Prikazali so se prvi ljudje. Red Acton, ves prašen, z dolgo brado, a tudi sedaj pri-

jazen in vljuden. Priklonil se je na vsi strani: — Hvala, gospodje, hvala!

Doktor Mendip si je drgnil naočnike in nekaj godrnjal.

Reporter Rigby in oba mehanika so sledili obema spiritistoma. Za njimi za trenutek še ni bilo nikogar. Policaji so stopili še tesneje k vratom.

Potem so prišli Nemci. Dvignjenih rok, blede, s plahimi, pohlevnimi obrazi.

Končno sta prišla še dva: mlada, visoka blondinka, zavaljene postave. Pod pazduho je nosila sveženj. Z drugo roko je podpirala čudnega prsteno bledega človeka, ki je bil bolj podoben povešeni krpi kot kakemu možu. Bil je za dobrih deset centimetrov manjši od nje. Trepetal je po vsem telesu tako močno, da so šklepetali njegovi zobje in kosti v sključenih suhih postavi. Črni lasje, prepreženi z belimi nitkami, so mu razmršeni padali na čelo. Temne oči so bile blazne, steklene. Dolg šiljast nos; nad gornjo ustnico brčice kot pri Charliju Chaplinu. — — Najbolj blazna hijena vseh časov!

Konec.